

Sygn. akt VIII Cz 557/13

POSTANOWIENIE

Dnia 11 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Jadwiga Siedlaczek (spr.),

Sędziowie SO Małgorzata Kończal , SO Marek Lewandowski

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2013 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku I. K.

przy uczestnictwie M. K.

w przedmiocie umorzenia postępowania

na skutek zażalenia uczestnika

na **postanowienie Sądu Rejonowego w Grudziądzu**

z dnia 15 maja 2013 r.

sygn. akt XI Ns 474/13

postanawia:

1. **oddalić zażalenie,**

2. **zasądzić od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniewego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy umorzył postępowanie (pkt I), zwrócił wnioskodawczyni kwotę 500 zł tytułem połowy uiszczonej opłaty od wniosku (pkt II) oraz zniósł wzajemnie koszty postępowania (pkt III). Orzeczenie to zapadło w następstwie zawarcia przez wnioskodawczynię i uczestnika ugody co do podziału majątku wspólnego, to ugoda która zdaniem Sądu I instancji nie krzywdzi żadnego z nich. Jako podstawę prawną orzeczenia Sąd wskazał art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., art. 79 ust. 1 pkt 3 ppkt c ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz art. 104 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Uczestnik złożył zażalenie na powyższe postanowienie, w którym stwierdził, że nie zgadza się na warunki ugody, i tak:

- co do pkt 1 ugody wskazał, że wartość nieruchomości gruntowej ugody jest znacznie zaniżona,
- co do pkt 6 wskazał, że wynagrodzenie wnioskodawczyni nie pozwoli jej na otrzymanie kredytu na spłatę uczestnika,

- co do pkt 8 wskazał, że bank nie wyraził zgody na samodzielny spłatę kredytu przez wnioskodawczynię, gdyż nie ma ona wystarczających dochodów.

W odpowiedzi na zażalenie wnioskodawczyni wniosła o jego oddalenie oraz o zasądzenie na jej rzecz od uczestnika kosztów zastępstwa adwokackiego za postępowanie zażaleniowe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Uгода sądowa ma dwoisty charakter, łączący elementy materialnoprawne i procesowe. Jest czynnością procesową uprawnionych podmiotów, umożliwiającą wyłączenie dalszego postępowania sądowego co do istoty sprawy i prowadzącą do umorzenia postępowania (art. 223 k.p.c. w związku z art. 203 § 4 k.p.c. i art. 355 § 1 k.p.c.). Jest też czynnością prawną (umową, ugodą w rozumieniu art. 917 k.c.). Wyrażenie zgody na zawarcie ugody, a tym samym na umorzenie postępowania w zakresie nią objętym, może być jako czynność procesowa odwołana z przyczyn uzasadnionych aż do chwili uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania. Natomiast ze względu na swój materialnoprawny charakter ugoda podlega przepisom o wadach oświadczenia woli (art. 82-88 k.c.), przy uwzględnieniu przepisów szczególnych (art. 918 k.c.), umożliwiających uchylenie się od skutków złożonego oświadczenia (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1969 r., III PZP 43/69, OSNC z 1970 nr 3 poz. 40). Środki prawne służące zniweczeniu skutków ugody są sformalizowane i wymagają istnienia określonych przesłanek, jest to bowiem dwustronna czynność prawna, podlegająca ochronie prawnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2005 r., V CK 691/2004, Lex Polonica nr 1631271).

W sprawie niniejszej skarżący powołuje się na zaniżenie wartości części majątku podlegającego podziałowi, a także na wątpliwości co do jej wykonalności. W istocie więc podstawą zażalenia jest nowa, dokonana już po zawarciu ugody, ocena jej warunków. Jednakże subiektywne przeświadczenie skarżącego, że ugoda jest dla niego mniej korzystna niż to ocenił uprzednio, jest niewystarczająca do jej podważania. W szczególności nie sposób założyć, że uczestnik zawierając ugodę działał pod wpływem błędu. Zgodnie z art. 918 k.c. uchylenie się od skutków prawnych ugody zawartej pod wpływem błędu jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy błąd dotyczy stanu faktycznego, który według treści ugody obie strony uważały za niewątpliwy, a spór albo niepewność nie byłyby powstały, gdyby w chwili zawarcia ugody strony wiedziały o prawdziwym stanie rzeczy. Kierując się treścią tego przepisu należy stwierdzić, że jeżeli stan faktyczny był sporny w chwili zawierania ugody lub choćby wątpliwy, a więc jeśli uczestnik miał wątpliwości co do wartości gruntu, lub wypłacalności wnioskodawczyni, wówczas uchylenie się od skutków prawnych ugody z powodu błędu nie wchodzi w rachubę. W takim bowiem przypadku nie ma mowy o zgodnym przeświadczeniu stron co do faktów (por. S. Dmowski [w:] G. Bieniek (red.), Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania. Tom 2, Warszawa 2006 s. 809-810, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 2 lipca 1997r., I ACa 422/97, OSA w Warszawie 1998, Nr 1, poz. 4, str. 30).

Skarżący nie powoływał się na inne wady oświadczenia woli. Nie kwestionował też zgodności ugody z prawem, zasadami współżycia społecznego ani nie zarzucał jej zawarcia in fraudem legis (art. 223 § 2 k.p.c. w zw. z art. 203 § 4 k.p.c.), i z tego punktu widzenia nie budzi ona zastrzeżeń Sądu Okręgowego.

Dlatego też orzeczono jak w sentencji (art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania zażaleniowego Sąd orzekł po myśli art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 7 ust. 1 pkt. 10 w zw. z § 6 pkt 7 i § 13 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 461), przyjmując, że udział uczestnika w majątku wspólnym wynosi 216.800 zł.